

บทความจากหนังสือที่ระลึกครบรอบ ๕๐ ปี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มจพ. (เมื่อปี พ.ศ. 2556)

โดยอาจารย์บุญยิ่ง สอนศรี และอาจารย์บัญชา สุปรินายก ผู้ก่อตั้งภาควิชาวิศวกรรมโยธา

สามสิบปี (2527-2556) กับ STT-CE ที่ สจพ. ถึง มจพ.

โดย อาจารย์บุญยิ่ง สอนศรี

บันทึกต่อไปนี้เป็นความทรงจำของผมไม่ได้จดไว้ ดังนั้นการกล่าวถึงตัวบุคคล และช่วงเวลาอาจมีผิดพลาด ตกหล่นไปบ้าง บางคนจำนามสกุลไม่ได้ ต้องขอภัยไว้ก่อน เรื่องมีอยู่ว่า เมื่อมกราคม 2526 ผมย้ายจากภาควิชาวิศวกรรมโยธา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี มาทำงานที่ภาควิชาเทคโนโลยีขนถ่ายวัสดุ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีอยู่ 5 ภาควิชา ได้แก่ ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล (ME) ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า (EL-ขณะนั้น) ภาควิชาเทคโนโลยีขนถ่ายวัสดุ (MHT) ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิต (PDT) และภาควิชาเทคโนโลยีไฟฟ้าอุตสาหกรรม (IET) วันหนึ่ง มีอาจารย์ชายท่านหนึ่งถือแฟ้มมาด้วยถามหาผม (ซึ่งทราบภายหลังว่าเป็นอาจารย์เดชา ฤกษ์ณกลิน สำเร็จการศึกษาทางวิศวกรรมโยธา แต่สังกัดภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล) บอกให้ผมช่วยทำหลักสูตรต่อให้ด้วย คือ หลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต (อส.บ.) สาขาเทคโนโลยีโครงสร้าง เป็นหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี รับผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.ว.ส.) สาขาช่างก่อสร้าง โดยเริ่มรับนักศึกษา รุ่นแรกปีการศึกษา 2527 ด้วยความเอื้อเฟื้อของภาควิชา MHT อนุเคราะห์ด้านการบริหารไปพลางๆก่อน จนกว่าจะตั้งเป็นภาควิชาเทคโนโลยีโครงสร้างสำเร็จ ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ ถ้าผมจำไม่ผิด ในปีเดียวกันนั้น มีหลักสูตรใหม่อีก 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมเคมี และ หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมการผลิต และได้มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อบริหารหลักสูตรทั้ง 3 ที่เปิดใหม่ คือ ภาควิชาวิศวกรรมเคมี (ChE) ภาควิชาวิศวกรรมการผลิต (PE) และภาควิชาเทคโนโลยีโครงสร้าง (STT) สำหรับภาควิชาเทคโนโลยีโครงสร้าง เสร็จ เมื่อ พ.ศ.2531 (ส่วนอีก 2 ภาควิชา ผมจำไม่ได้ว่าเสร็จเมื่อไร) และผมก็ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าภาควิชาฯ ขณะนั้นมีอาจารย์ประจำ 2 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน และช่างเทคนิค 1 คน

การเริ่มต้น - ช่วง 2527 - 2535 เทคโนโลยีโครงสร้าง (STT)

เมื่อเริ่มร่างหลักสูตร ผมคิดว่าคนเราไม่ว่าจะประกอบอาชีพใด จะต้องมียุทธศาสตร์ความรู้ในวิชาชีพนั้นๆอย่างถ่องแท้ และต้องมีปัญหาในการใช้ความรู้กันอย่างถูกต้องเหมาะสม ดังนั้นในการจัดทำหลักสูตรจึงใช้ปรัชญาว่า “ความรู้ควบคู่คุณธรรม” ความรู้ได้แก่ ความรู้จากการเรียนการสอนตามหลักสูตร ส่วนคุณธรรม ได้แก่ แนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต การอยู่ในสังคม วิธีการทำงาน จึงได้ใช้วิธีการสอดแทรกความรู้เหล่านี้ ในการสอนวิชาต่างๆ ซึ่งมีแนวให้ยึดไว้ปฏิบัติ ได้แก่ “ใฝ่รู้ สู้งาน บริหารเป็น เน้นมนุษยสัมพันธ์” เมื่อนักศึกษาปฏิบัติจนเคยชินแล้ว จะเป็นคนมีจริยธรรม จึงนำมาเป็นคำขวัญของภาควิชาฯ “จริยธรรมนำวิศวกร”

ด้านสถานที่ตั้งภาควิชาฯ พอดีอาคารวิศวกรรมศาสตร์หลังใหม่สร้างเสร็จ ภาควิชา ME EL PE ChE ย้ายไปตึกใหม่ พื้นที่ตึก 45 จึงแบ่งกันใหม่ IET อยู่ชั้น 4 MHT อยู่ชั้น 3 PDT อยู่ชั้น 1 ด้านขวา และชั้น 2 ด้านซ้าย ที่เหลือเป็นของ STT คือชั้น 1

ด้านซ้าย ซึ่งเคยเป็น ME Lab และมีพื้นที่รดตัวมาก และชั้น 2 ด้านขวา ซึ่งเคยเป็นสำนักงานเลขาธิการฯ และสำนักงานผู้เชี่ยวชาญ ก็อาศัยอยู่ได้ตามฐานะ ปรับปรุงทีละน้อย ได้เท่าที่งบประมาณเอื้ออำนวย เงินส่วนหนึ่งได้จากงานทดสอบวัสดุ ในขณะที่กำลังจัดทำหลักสูตรอยู่นั้น มี ดร.บัญชา สุปรินายก ขอนอนย้ายจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงทำให้มีอาจารย์ประจำ 2 คน และเจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน คือ คุณมลวิทย์ ศิริโอฬาร ช่างเทคนิค 1 คน คือ คุณสมชัย เพ็งเลีย เนื่องจากมีอาจารย์ในสาขาเพียง 2 คน เมื่อเริ่มสอนในเดือน มิถุนายน 2527 จึงต้องอาศัยอาจารย์พิเศษจำนวนมาก ทั้งภายในสถาบันและนอกสถาบัน อาจารย์ภายใน ได้แก่ อ.อุดมรัตน์ อ.มานะ อภิพัฒน์มนตรี อ.เชียรชัย บุญยกุล จาก วทอ. รศ.ดร.พิภพ สุนทรสมชัย อ.วิศิษฐ์ ประทุมสุวรรณ จากคณะครุศาสตร์ฯ และนอกสถาบัน ได้แก่ อ.ชวลิต วนิชเวทิน อ.วิชัย กิจวัตรเวทย์ จาก มก. อ.ดร.ยอดพล ธนาภิบุรณ์ อ.อุดมศักดิ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา อ.ชัย จาตุรพทักษ์กุล อ.ชัยยุทธ ชินราศรี อ.สิริศักดิ์ ปโยธรสิริ อ.เอนก ศิริพานิชกร จาก สจร. อ.ชัยยุทธ พู่เฒ่า จาก สปก. อ.ดร.ศิริพงศ์ หังสพฤกษ์ อ.เล็ก ประภาสัจจะเวทย์ จาก กรมชลฯ อ.ทวีสุข อ.นริศ อ.สถาพร อ.ดร.วันชัย อ.ชนะ เอิบกมล ซึ่งทำงานเอกชน

ต่อมาได้นักเรียนทุนพัฒนาอาจารย์คนแรก คือ อ.กมลวิทย์ ลือประเสริฐ มาทำงานระหว่างรอไปเรียนปริญญาโท-เอก ทางวิศวกรรมการก่อสร้างและบริหาร ที่ Purdue University และได้ อ.อุทัยฤทธิ์ โรจนวิภาค เป็นอาจารย์ประจำอีกคน ทำให้มีอาจารย์ประจำ 4 คน อาจารย์มานะ ขอนอนมาจากวทอ. และ อาจารย์วิศิษฐ์ ไปสมัครเป็น สส.เกือบได้ จึงมาขอกลับเข้ารับราชการที่ภาควิชา จึงมีอาจารย์ประจำเพิ่มเป็น 6 คน นักเรียนทุนพัฒนาอาจารย์คนที่ 2 คือ อ.สุพรชัย อุทัยนฤมล ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ สจร. สอบได้ไปเรียนปริญญาเอกที่ Vanderbilt University และ อ.นรินทร์ อนันต์ธนกุล จาก รพช. โอนมาอีกคน ซึ่งต่อมาได้ทุนพัฒนาอาจารย์เป็นคนี่ 3 ไปเรียนปริญญาเอกทางวิศวกรรมโครงสร้างที่ George Washington University

ช่วง 2535 – 2542 เทคโนโลยีโครงสร้าง – วิศวกรรมโยธา (STT-CE)

ในปีการศึกษา 2535 ภาควิชาเทคโนโลยีโครงสร้าง ได้เปิดสอนหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา [วศ.บ. (วิศวกรรมโยธา)] อีกหลักสูตรหนึ่ง โดยรับนักศึกษาจากผู้สำเร็จปวช. ซึ่งสถาบันฯ จัดสอบเอง และจากผู้สำเร็จ ม.6 ซึ่งสอบ Entrance มา ต่อมาได้เปิดสอน อส.บ. (โครงสร้าง) ภาคสมทบ เรียนเวลา 17.00-20.00 น. ใช้เวลาเรียน 3 ปี เมื่อมีหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์เพิ่มขึ้น จึงได้ขอเปลี่ยนชื่อภาควิชาเป็น “ภาควิชาวิศวกรรมโยธา” แต่จำวันที่ได้รับอนุมัติไม่ได้แล้ว ช่วงนี้มีอาจารย์มาเพิ่มอีกหลายคน ได้แก่ อ.รังสรรค์ วงษ์บุญ อ.เล็ก ประภาสัจจะเวทย์ จากกรมชลฯ อ.ยุทธนา มหัจฉริยวงษ์ จากกรมโรงงานฯ และ อ.วรานนท์ คงสง มาอยู่ประมาณ 1 ปี มีผู้สอบได้ทุนพัฒนาอาจารย์ อีก 6 คน คือ อ.ฉัตรชัย เจียรศิลป์ดำรงไปเรียนที่ University of Michigan อ.กุลเดช ซึ่งเรียนอยู่ที่ UMIST อ.ประภากร ไปเรียนที่ University of Wisconsin-Madison และ อ.ปิติ สุนคนธสุขกุล ไปเรียน University of British Columbia นอกจากนี้ ยังมีที่มงานของ อ.พล จากกรมชลฯ มาเป็นอาจารย์พิเศษ ช่วยสอนวิชาวิศวกรรมสำรวจให้ด้วย

ในช่วงนี้มีวิกฤตการณ์ด้านการขอรับใบประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม (ใบ กว.) ของบัณฑิตทั้ง อส.บ. และ วศ.บ. เนื่องจากเกิดการถล่มของโรงแรมรอยัลพลาซ่า ที่นครราชสีมา เมื่อ 13 สิงหาคม 2536 มีคนเสียชีวิต 137 คน บาดเจ็บกว่า 300 คน ทำให้มีการเข้มงวดมากขึ้นในการออกใบประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ผู้สำเร็จ อส.บ. ที่ยังไม่ได้ขอใบประกอบวิชาชีพฯ และ ผู้สำเร็จ วศ.บ. รุ่นแรกๆ ไม่สามารถขอใบกว.ได้ ต้องปรับรายวิชา เพิ่มรายวิชา เพิ่มห้องปฏิบัติการ จน

ในที่สุดก็สามารถผ่านพ้นวิกฤตมาได้ และงดรับนักศึกษา อส.บ. โดยรับรุ่นสุดท้ายในปีการศึกษา 2554 รวม อส.บ. ทั้งหมด 14 รุ่น

ช่วง 2543-2555 วิศวกรรมโยธา (CE)

เมื่อภาควิชาฯ งดรับนักศึกษา อส.บ.ไปแล้ว และมีอาจารย์สำเร็จปริญญาเอกทยอยกลับมา จึงรับนักศึกษาปริญญาตรี ภาคสมทบอีก 1 ห้อง และเปิดสอนระดับปริญญาโทเพิ่มขึ้น 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา หลักสูตรปริญญาโท สำหรับผู้บริหาร (XMCM) – วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารงานก่อสร้าง หลักสูตรปริญญาโท โครงการพิเศษ (SMCE) – วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมการก่อสร้างและการบริหาร และสาขาวิศวกรรมขนส่ง ในช่วงนี้มีอาจารย์เพิ่มขึ้นหลายคน ได้แก่ รศ.ณรงค์ กุหลาบ ย้ายมาจาก มข. อ.ชาญณรงค์ คุณทวีเทพ อ.มาโนช สรรพกิจทิพากร ซึ่งต่อมาได้ทุนไปเรียนที่ University of British Columbia อ.ดร.พิสนธ์ อุดมวรรรัตน์ อ.ดร.กิตติชัย ธนทรัพย์สิน อ.ดร.เทอดศักดิ์ รองวิริยะพานิช อ.พิจิตร เจียมมรวงูร ซึ่งต่อมาได้รับทุนไปเรียนที่ Lehigh University อ.ดร.กวิน ต้นติเสวี อ.ดร.พิทยา แจ่มสว่าง อ.ดร.อรุช เพชรเชิดชู อ.ธงชัย อ.ดร.พรรณพิมพ์ อ.ดร.กิตติการนต์ ซึ่ง 3 คนหลังนี้ได้ย้ายไปสอนที่อื่นแล้ว เมื่อมีอาจารย์ระดับปริญญาเอกมากพอ ภาควิชาฯจึงเปิดสอนระดับปริญญาเอกหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา ล่าสุดได้อาจารย์ระดับปริญญาเอกมาอีก 2 คน คือ อ.ดร.ณพล อยู่บรรพต และ อ.ดร.ณัฐวุฒิ ธนศรีสถิตย์ ช่วงนี้ทราบว่ายังต้องอาศัยอาจารย์พิเศษในบางวิชา ซึ่งตัวผมเองไม่มีรายละเอียด ใดๆก็ตาม ในฐานะผู้เริ่มต้นภาควิชาฯ ขอขอบคุณ อาจารย์พิเศษทุกท่านที่ช่วยเหลือ ณ โอกาสนี้

ภาควิชาวิศวกรรมโยธาปัจจุบัน ปีการศึกษา 2556

ปัจจุบัน ปีการศึกษา 2556 ภาควิชาวิศวกรรมโยธา เปิดสอน หลักสูตร ภาคปกติ วศ.บ.(วิศวกรรมโยธา) วศ.ม.(วิศวกรรมโยธา) ปร.ด.(วิศวกรรมโยธา) และ ภาคพิเศษ ได้แก่ วศ.บ.(วิศวกรรมโยธา) วศ.ม.(การบริหารงานก่อสร้าง) วศ.ม.(วิศวกรรมโยธา) เน้นสาขาวิศวกรรมการก่อสร้างและการบริหาร หรือสาขาวิศวกรรมขนส่ง ภาควิชาฯมีอาจารย์ ประจำ 18 คน ประกอบด้วย วุฒิปริญญาโท 2 คน ปริญญาเอก 16 คน โดยมีวิทยฐานะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 5 คน รองศาสตราจารย์ 8 คน ส่วนบุคลากรสายสนับสนุนที่อยู่กับภาควิชาฯ ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้น คือ คุณณมลวัลย์ ปัจจุบัน คือ คุณธัญพัฒน์ เดชตนะ และคุณสมัย เพ็งเสถียร

อนาคตของภาควิชาวิศวกรรมโยธา มจพ.

ภาควิชาวิศวกรรมโยธา อยู่ภายใต้คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จึงต้องได้รับการสนับสนุนจากคณะฯ และ มจพ. ทั้งด้านนโยบาย และงบประมาณ ในส่วนของภาควิชาฯ เอง จะมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในสังคมภายนอก น่าจะดูได้จากอาจารย์ประจำ การรับนักศึกษาเข้ามาเรียน ความสำเร็จของศิษย์เก่า สถานที่-ห้องปฏิบัติการ บุคลากร ทั้ง 3 กลุ่มนี้ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกันตามฐานะของตนเอง กล่าวคือ

ด้านอาจารย์ ซึ่งมีคุณวุฒิและวิทยฐานะสูง น่าจะถ่ายทอดความรู้ได้ดี และการสอนมีหลายวิธี แล้วแต่ว่าใครจะถูกจริตกับวิธีไหน ขอให้สอนอย่างมีเป้าหมายให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถ มีไหวพริบ นำความรู้ไปใช้งานได้ ก็ใช้ได้แล้ว ซึ่งผมขอแยกตัวอย่างจากประสบการณ์ของตัวเอง ผมยอมรับว่าได้แบบอย่างมาจากอาจารย์ตอนเรียนปริญญาโท เมื่อมาสอนเอง ก็ใช้วิธี

นั่น คือ อธิบายหลักการ ทฤษฎี มีตัวอย่างประกอบ ถามปัญหาให้คิดตาม เมื่อมีใครหลับหรือเหม่อ ก็จะถูกถามปัญหา เขามักตอบไม่ได้หรือไม่รู้ว่าถูกถามอะไร ซึ่งคนอื่นจะหัวเราะกัน ทำให้ลดความเครียดไปได้บ้าง ผมเพิ่งพบว่าวิธีนี้เป็นวิธีที่พระพุทธเจ้าสอนไว้เมื่อ 2600 กว่าปีที่แล้ว คือ “แจ่มแจ้ง แสดงให้เห็น เน้นให้คิด มีจิตราเริง” แต่ผมมักจะโดนนักศึกษาประเมินต่ำ และวิจารณ์ว่า “บอกตรงๆเลยก็ได้ ทำไมต้องถาม” นักศึกษาไม่ยอกคิด ไม่เตรียมตัวมาเรียน ไม่ค่อยทำการบ้าน

ด้านนักศึกษาที่รับเข้ามา มีคะแนนจากการสอบรวมอยู่ที่ประมาณ 50-60% ก็พอใช้ได้ แต่ต้องตั้งใจเรียน ตามหลัก “3 ขั้นตอนของการเจริญปัญญา” ได้แก่ เรียนรู้ (ฟัง ดู อ่าน) – ไตร่ตรอง (คิด เขียน ถาม ถกเถียง) – ลงมือทำ (ลงมือทำ ทำบ่อยๆ จนชำนาญ วิจัย พัฒนา)” ต้องขยันทำการบ้านมากๆ ฝึกตั้งคำถาม ฝึกถกเถียงกับเพื่อนๆ ความรู้จึงจะแตกฉาน ตัวอย่างของผู้ที่ประสบความสำเร็จ จากการทำบ่อยๆจนชำนาญ ได้แก่ นักมวยระดับแชมป์โลก นักแบดมินตันหลายคนที่เป็นที่รู้จักกันในปัจจุบัน ทีมวอลเลย์บอล เป็นต้น ถ้านักศึกษาตั้งเป้าหมายและใช้เวลาฝึกฝนตนเองเหมือนนักกีฬาที่กล่าวข้างต้น ต้องเรียนสำเร็จได้ไม่ยากนัก

ด้านศิษย์เก่า มีศิษย์เก่าทั้ง STT จำนวน 14 รุ่น และ CE จำนวน 18 รุ่น รวมกันจำนวนน่าจะมากกว่า 2 พันคน ศิษย์เก่าที่ทำงานจนมีฐานะพอลืมตาอ้าปาก เลี้ยงตัวเองได้ไม่เดือดร้อน ลองหันกลับมาช่วยรุ่นน้องบ้าง เช่น นำประสบการณ์มาบรรยายให้รุ่นน้อง ให้รางวัลนักศึกษาที่เรียนดี หรือ มีความตั้งใจเรียนด้วยความวิริยะอุตสาหะ รางวัลอาจเป็นหนังสือเรียนในวิชาต่างๆ ในหลักสูตรก็ได้ นอกจากนี้ อาจบริจาคเป็นเงินเพื่อสะสมใน “กองทุน STT-CE เพื่อนักศึกษาที่ขาดสน” ซึ่งมีศิษย์เก่ากลุ่มหนึ่งได้เริ่มต้นไว้แล้ว เป็นต้น ผู้สนใจติดต่อได้ที่ รศ.ดร.วรรณวิทย์ แต้มทอง ที่ภาควิชาวิศวกรรมโยธา โทร.02-5552000 ต่อ 8620 ด้านสถานที่ เท่าที่ทราบภาควิชากำลังจะได้ที่ตั้งในอาคารหลังใหม่ สภาพสำนักงาน ห้องพักอาจารย์ ห้องปฏิบัติการ คงจะโอ่โถงดีกว่าที่เก่ามากๆ

ข้อคิดสำหรับนักศึกษาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มจพ.

ตามที่เกริ่นไว้แล้วตอนต้นว่า ภาควิชาฯมีปรัชญาว่า “ความรู้ควบคู่คุณธรรม” ดังนั้นในหลักสูตร วศ.บ.(วิศวกรรมโยธา) พ.ศ. 2535 จึงได้บรรจุวิชา “เทคโนโลยีกับสังคม” ไว้เป็นวิชาที่มีเพียง 1 หน่วยกิต เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาได้รู้จักวิธีการดำเนินชีวิต คิดถึงความรับผิดชอบและผลกระทบต่างๆจากงานวิศวกรรม ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น “จริยธรรม วิชาชีพวิศวกรรม และสังคม” ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น “จริยธรรมในวิชาชีพ” เนื้อหาที่ใช้สอน ได้แก่ คุณธรรม ศีลธรรม จรรยาบรรณวิศวกร และงานวิศวกรรมสาขาต่างๆ ผลกระทบของโครงการวิศวกรรมต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติ แนวคิดนี้ สอดคล้องกับความคิดของ ไอแซคตัน ที่บอกไว้ว่า “การสอนคนให้มีความรู้เชี่ยวชาญพิเศษอย่างเดียวไม่พอ ถ้าทำอย่างนั้น คนก็จะกลายเป็นเครื่องจักรกลที่มีประโยชน์ชนิดหนึ่ง แต่ไม่เป็นบุคลิกภาพที่ได้รับการพัฒนาอย่างประสานกลมกลืน.....คน...ที่มีแต่ความรู้ที่เชี่ยวชาญพิเศษ จะคล้ายกับสุนัขที่ฝึกดีแล้ว มากกว่าจะเป็นคนเต็มคน” (จากหนังสือ “การศึกษาเครื่องมือพัฒนาที่ยังต้องพัฒนา” โดยพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) สำนักพิมพ์มูลนิธิพุทธธรรม,2541 หน้า 79)

ดังนั้นจะเห็นว่า “คุณธรรม” มีความสำคัญไม่น้อย แต่ “คุณธรรม” จะได้มาจากไหน? จากใคร? คำตอบ คือ ไม่มีใครเสกให้ได้ แนะนำ สอนให้ได้ แต่ต้องฝึกด้วยตนเอง โดยคนเราต้องมีศีล 5 เป็นพื้นฐาน ส่วนคนที่ไม่ได้นับถือศาสนาพุทธ บทบัญญัติในศาสนาของท่าน มีข้อกำหนดที่เทียบได้กับศีล 5 แน่นนอน และฝึกจากหลักปฏิบัติ “ใฝ่รู้ ใฝ่งาน บริหารเป็น เน้นมนุษยสัมพันธ์” ซึ่งมีธรรมะให้นำไปปฏิบัติ ดังนี้ ใฝ่รู้-ใฝ่ อริยสัจ 4 “ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค” กล่าวคือ เมื่อมีปัญหา ต้องหาต้นเหตุ

หาแนวทางแก้ไขที่ต้นเหตุ ลงมือแก้ตามวิธีการ ซึ่งก็จะเป็นวงจรแห่งการแก้ปัญหาต่อไป สู้งาน-ใช้ อิทธิบาท 4 “ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา” กล่าวคือ ในการทำงานใดๆ ต้องพอใจทำ แข็งใจทำ ตั้งใจทำ และหมั่นตรวจสอบ เพื่อความมั่นใจ งานที่ทำก็จะสำเร็จเป็นผลดี บริหารเป็น ใช้พรหมวิหาร 4 “เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา” กล่าวคือ การบริหารต้องเกี่ยวกับคน ต้องมีความปรารถนาให้คนได้ดีก้าวหน้า ช่วยให้คนก้าวหน้า ชื่นชมคนทำดี ถ้าช่วยแล้วไม่เกิดผลก็ต้องทำใจให้ว่างเป็นกลาง เน้นมนุษยสัมพันธ์-ใช้ สังคหวัตถุ 4 “ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตตา” กล่าวคือ คนเราอยู่ร่วมกัน ต้องเอื้อเพื่อเกื้อกูลกัน พุดกันดีๆ ไม่นิ่งดูตาย ทำตัวเสมอต้นเสมอปลาย

คนที่ปฏิบัติตามหลักธรรมข้างบนจนเคยชินเป็นนิสัย ก็จะเป็นคนที่มี “คุณธรรม” มีพลังในตัวเพียงพอ จะทำอะไรก็จะทำอย่างมีจริยธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ถ้าอยากมีคุณธรรมมากขึ้น ลองศึกษาจากหนังสือ “ธรรมบุญชีวิต” ของพระพรหมคุณาภรณ์ (ปอ.ปยุตโต) เพื่อนำมาปฏิบัติต่อไป

สุดท้าย ขอขอบคุณ ที่ท่านอ่านจนจบ และขออวยพรให้ มงคลทั้งหลายจงมีแก่ท่าน ขอให้เทพยดาจงปกป้องรักษาท่าน และขอ อานุภาพแห่งพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ นำความสวัสดิมาสู่ท่านตลอดไป

โดย ผศ.ดร.บัญชา สุปรีนิยาก

ในวาระครบรอบ 50 ปี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ขอแสดงความยินดีที่ได้เห็นความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และยั่งยืน ถ้าเป็นคนก็ต้องถือว่าก้าวสู่วัยชิงแก่ ผมเองได้เกษียณมาเป็นเวลา 5 ปีเศษ ยังจำได้ว่าวันแรกที่โอนย้ายมาที่สจพ. ขณะนั้นภาควิชาวิศวกรรมโยธายังเป็นเพียงหลักสูตรเทคโนโลยีโครงสร้าง ไม่มีหน่วยงานเป็นตัวตน คณะวิชาฯ ได้บรรจุเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล แทนอัตราของท่านอาจารย์บุญศักดิ์ ใจจงกิจ ซึ่งเป็นปูชนียบุคคลของสถาบัน เนื่องด้วยท่านไปปฏิบัติงานองค์การระหว่างประเทศที่ประเทศอินเดีย เหตุที่คณะฯ ทำเช่นนั้นเพราะขาดแคลนอัตรากำลังเท่านั้น ไม่มีอะไรพิเศษ ผมจึงตกอยู่ในสถานะเจ้าไม่มีศาล ทำงานที่หนึ่งชื่อไปแขวนอยู่อีกที่หนึ่งครั้งที่มาทำงานที่สถาบันใหม่ฯ สถาบันเรามีอาจารย์วุฒิปริญญาเอกเพียง 4-5 คนเท่านั้น มีบางคนปรามาสว่าอาจารย์คนนี้จะคงอยู่ไม่นานหรือก็เดี๋ยวก็ออกไปอยู่ที่อื่น เพราะในยุคนั้นตลาดงานขาดแคลนวิศวกรมาก ที่ทำงานเรามีอาจารย์เพียง 2 คน เริ่มรับนักศึกษารุ่นที่ 1 ประมาณ 25 คน (ถ้าจำไม่ผิด) ต่อมารับเจ้าหน้าที่ธุรการมา 1 คน ทำงานอยู่ห้องเดียวกัน 3 คน มีพัดลม 1 เครื่อง ซึ่งคุณสมพงษ์นักการไปแอบยกมาจากไหนไม่ทราบ เขามีน้ำใจนะ เพราะเห็นเราต้องทนร้อนอบอ้าวในห้องทำงานชั้นสองอาคาร 45

วันหนึ่งคุณอาภรณ์ อภิปพัฒนมนตรี หัวหน้างานการเจ้าหน้าที่ของคณะวิชาฯ มาที่ห้องทำงานเห็นโต๊ะทำงานที่ผมนั่งเป็นโต๊ะสำหรับพนักงานซี 2-3 ถึงกับตกใจ เพราะขณะนั้นผมถือครองตำแหน่งซี 6 ผมก็บอกคุณอาภรณ์ไปว่าไม่เป็นไรหรอก ผมไม่เดือดร้อนอะไร แม้แต่กระดาษบันทึกข้อความยังต้องเดินขึ้นไปชั้น 3 ขอจากภาควิชาเทคโนโลยีเขียนถ่ายวัสดุ ส่วนโทรศัพท์ก็ได้รับความอนุเคราะห์จากภาควิชาเทคโนโลยีไฟฟ้าอุตสาหกรรมโยธาสายโทรศัพท์ลงมาจากชั้น 4 ใช้หมายเลขร่วมกัน ถ้ามีโทรศัพท์เข้ามา ทางชั้น 4 จะรับสายแล้วกดตอบบอกเรา ต้องขอขอบคุณน้ำใจดีน้ำใจเพื่อนร่วมงานที่ช่วยประคับประคองให้หน่วยงานใหม่ฯ ได้เดินมาได้ด้วยดี พวกเราก็อยู่กันมาด้วยความรักความเมตตาสมัคสมานสามัคคีกันแบบนี้แหละ หน่วยงานใหม่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ แต่เมื่อสถาบันมีงานส่วนกลาง (ซึ่งในยุคนั้นมีงานส่วนกลางมากมาย) ก็แจกจ่ายภาระหน้าที่ให้เราโดยถือเสมือนว่าเราเป็นภาควิชา เรามีอาจารย์อยู่เพียง 2 คน จึงต้องเวียนกันรับภาระอย่างหนักอึ้งตลอดมา มีความภูมิใจอยู่เรื่องหนึ่งเกี่ยวกับสะพานเหล็กฯ ที่ข้ามคูน้ำจากอาคาร 40 ปี สจพ. มายังอาคาร 81 นักศึกษารุ่นที่ 2 ชื่อวรพจน์ เดชตัญ จบชั้น ปวส.จาก วทอ. มาเรียนต่อปริญญาตรีคณะวิชาฯ หลักสูตรเทคโนโลยีโครงสร้าง ทำปริญญาานิพนธ์การออกแบบสะพานโค้งตั้ง (Arch) โดยมีผมเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ประจวบกับปีนั้นสถาบันจัดงานแสดงนิทรรศการทางวิชาการ ใช้อาคาร 81 เป็นที่จัดงานส่วนที่อยู่ภายในอาคาร และใช้สนามหญ้าบริเวณที่เป็นอาคาร 40 ปี สจพ.ในปัจจุบันเป็นที่แสดงผลงานวิชาการชิ้นใหญ่ฯ ที่ต้องแสดงนอกอาคาร คณะวิชาฯ มอบหมายให้ทุกภาควิชานำผลงานไปแสดงโดยให้งบประมาณมาประมาณ 20,000 บาท หัวหน้าภาควิชาฯ ก็ร่วมกันคิดว่าเราจะสร้างสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กเชื่อมจุดแสดงงานทั้งสองแห่ง โดยที่ผู้มางานไม่ต้องเดินอ้อม ด้วยความที่มีเงินจำกัด นักศึกษาในภาควิชาฯ จึงช่วยกันสร้าง และได้รับความอนุเคราะห์จากผู้รับเหมา จึงสร้างสำเร็จทันเวลาด้วยดี ในการนั้นสถาบันได้กราบบังคมทูลเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อเสด็จทรงเปิดงานนิทรรศการทางวิชาการ เมื่อพระองค์เสด็จทอดพระเนตรงานแสดงส่วนที่อยู่ภายในอาคาร 81 แล้ว ได้เสด็จทอดพระเนตรส่วนที่อยู่ภายนอกอาคาร เมื่อเสด็จผ่านสะพานดังกล่าว พระองค์ท่านทรงหยุดที่กลางสะพาน และตรัสว่า ปีนี้มีสะพานที่ยิ่งใหญ่ 2 สะพาน คือสะพานพระราม 9 (เป็นสะพานชิงช้าแม่ น้ำเจ้าพระยาซึ่งเปิดใช้งานในเวลาไล่เลี่ยกัน) และสะพานแห่งนี้

พระองค์ท่านได้โปรดพระราชทานชื่อว่าสะพานเฉลิมพระเกียรติ ในวันนั้นพวกเรารู้สึกภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง ปัจจุบันสะพานดังกล่าวได้รับการขยายให้กว้างขึ้น และสวยงามขึ้น

วันเวลาผ่านไปคณะวิศวะ เจริญก้าวหน้าไปมาก มีนักศึกษามากขึ้น มีคณาจารย์ และมีเจ้าหน้าที่มากขึ้น บัณฑิตที่จบจากคณะเราสร้างชื่อเสียง และเกียรติคุณมากมายในสังคม ผมได้พบปะผู้คนจำนวนมากที่ถามไถ่เกี่ยวกับคณะวิศวะ มจพ. หลายคนถึงกับออกปากฝากลูกฝากหลานมาเรียน ด้วยหวังใจว่าพวกเราทุกท่านที่เป็นบุคลากรของคณะวิศวะ รวมทั้งนักศึกษาทุกท่าน จะช่วยกันทำนุบำรุงคณะของเราให้ยั่งยืนสถาพรสืบไป